

SUBJECT : SANSKRIT

CHAPTER NO: 2

CHAPTER NAME: BUDHIRBALABATISADA

PPT-4

CHANGING YOUR TOMORROW

Website: www.odmegroup.org
Email: info@odmps.org

Toll Free: **1800 120 2316**
Sishu Vihar, Infocity Road, Patia, Bhubaneswar- 751024

बुद्धिर्बलवती सदा

Expected Learning Outcome

- सामान्य उद्देश्य (General Objective):
 १. नैतिक ज्ञानस्य वृद्धिः ।
 २. वृद्धिर्यस्य वलं तस्य ।

पूर्वपाठस्य आलोचना –

१. कीदृशी व्याघ्रः नष्टः ?
२. कम् दृष्ट्वा धुर्त्तः शृगालः अवदत् ?
३. शृगालः किदृशः आसीत् ?
४. व्याघ्रजम्बुकौ कुत्र ययो ?

एकपदेन उत्तरं लिखत-

- क) बुद्धिमती कुत्र व्याघ्र ददर्श ?
ख) भामिनी कया विमुक्ता ?
ग) सर्वदा सर्वकार्येषु का बलवती ?
घ) व्याघ्रः कस्मात् बिभेति ?
ङ) प्रत्युत्पन्नमतिः बुद्धिमती किम् अक्षिपन्ती उवाच ?

उत्तराणि: (क) गहनकानने, (ख) निजबुद्ध्या, (ग) बुद्धिः
(घ) मानुषात्, (ङ) जम्बुकम्

अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत-

क) बुद्धिमती केन उपेता पितुर्गृहं प्रति चलिता ?

उ: बुद्धिमती पुत्रद्वयोपेता पितुर्गृहं प्रति चलिता ।

ख) व्याघ्रः किं विचार्य पलायितः ?

उ: काचित् इयम् व्याघ्रमारी इति विचार्य व्याघ्रः पलायितः ।

ग) लोके महतो भयात् कः मुच्यते ?

उ: लोके महतो भयात् बुद्धिमान् मुच्यते ।

घ) जम्बुकः किं वदन् व्याघ्रस्य उपहासं करोति ?

उः “मानुषादपि बिभेषि” इति वदन् जम्बुकः व्याघ्रस्य उपहासं करोति ।

ङ) बुद्धिमती शृगालं किम् उक्तवती ?

उः बुद्धिमती शृगालम् उक्तवती- रे रे धूर्त ! त्वया मह्यम् पुरा व्याघ्रत्रयं दत्तम् ।
विश्वास्य अपि अद्य एकम् आनीय कथं यसि इति अधुना बद ।

स्थूलपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-

क) तत्र राजसिंहो नाम राजपुत्रः वसति स्म ।

प्रः तत्र किम् नाम राजपुत्रः वसति स्म ?

ख) बुद्धिमती चपेटया पुत्रौ प्रहतवती ।

प्रः बुद्धिमती कया पुत्रौ प्रहतवती ?

ग) व्याघ्रं दृष्ट्वा धूर्तः शृगालः अवदत् ।

प्रः कम् दृष्ट्वा धूर्तः शृगालः अवदत् ?

घ) त्वं मानुषात् बिभेषि ।

प्रः त्वम् कस्मात् बिभेषि ?

ङ) पुरा त्वया महं व्याघ्रत्रयं दत्तम् ।

प्रः पुरा त्वया कस्मै व्याघ्रत्रयं दत्तम् ?

अधोलिखितानि वाक्यानि घटनाक्रमानुसारेण योजयत-

क) व्याघ्रः व्याघ्रमारी इयमिति मत्वा पलायितः ।

उः बुद्धिमती पुत्रद्वयेन उपेता पितुर्गृहं प्रति चलिता ।

ख) प्रत्युत्पन्नमतिः सा श्रृगालम् आक्षिपन्ती उवाच ।

उः मार्गे सा एकं व्याघ्रम् अपश्यत् ।

ग) जम्बुकृतोत्साहः व्याघ्रः पुनः काननम् आगच्छत् ।

उः व्याघ्रं दृष्ट्वा सा पुत्रौ ताडयन्ती उवाच- अधुना एकमेव व्याघ्रं विभज्य
भूज्यताम् ।

घ) मार्गे सा एकं व्याघ्रम् अपश्यत् ।

उः व्याघ्रः व्याघ्रमारी इयमिति मत्वा पलायितः ।

ङ) व्याघ्रं दृष्ट्वा सा पुत्रौ ताडयन्ती उवाच- अधुना एकमेव व्याघ्रं विभज्य
भुज्यताम् ।

उः जम्बुककृतोत्साहः व्याघ्र पुनः काननम् आगच्छत् ।

च) बुद्धिमती पुत्रद्वयेन उपेता पितुर्गृहं प्रति चलिता ।

उः प्रत्युत्पन्नमतिः सा श्रृगालम् आक्षिपन्ती उवाच ।

छ) त्वं व्याघ्रत्रयम् आनेतुं प्रतिज्ञाय एकमेव आनीतवान्।

उः त्वं व्याघ्रत्रयं आनेतुं प्रतिज्ञाय एकमेव आनीतवान्।

ज) गलबद्धशृगालकः व्याघ्रः पुनः पलायितः।

उः गलबद्धशृगालकः व्याघ्रः पुनः पलायितः।

गृहकर्म :

पञ्च प्रश्नोत्तरम्, पञ्च सन्धि, पञ्च समासं लिखत ।



ODM EDUCATIONAL GROUP